

Universal Declaration of Human Rights - Themne

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Maṣhelɔ Ma Anḡam ɲa Rɭru Ta Amari Ma Rɭwuni Kəpet

KɭWASƏR ɱŊKAN

Ɔwa ta salata kɭsɔthne ɱyiki a komɱne an ƒam akəpet, ɔwa yi amari məthənlɱne a komɱne ɲa-e, ɲa yi ɱɲgbeth ɲa rɭwankom, mɱlompi, yi mɱthɔƒal ka nɔru.

Ɔwa, kɱ kɱɱ agbɱr yi kɱsay amari ma anḡam akəpet mɱ po kɱɱ kɱɱɱfəthɱne ɱke po ləsər tɱtemp ta anḡam akəpet, ɔwa kə po kɱɱ ka rɱru ɱre, pə yi naɲɱ anḡam akəpet mɱba naɲ rɭwankom ra kɱɱf, kɱɱɱ edina, kəte ba rənes kəpa ye, ɱɲe ɲɱ tha yi mɱfela ma anḡam akəpet thɔɲ be nɔru. Ɔwa ɔ ƒisa ti, kɱɱ a te gbɔndar anḡam rə tɱy o tɱy be mə ɱɔ ɲa an thɱnthone tə kəfumpər ane bə ɱɲɔsɔ mə thɱlər ɲa-e, ɔwa tɱsoma, a yi təkə bot ɱthɔ məkunkəla ɲa-e.

Ɔwa a yi təkə sakəthi ɱkera ɱke der o der, təkə ɱɔ tɱthɔf ta rɱru be təmane. Ɔwa tɱsoma anḡam ɲa tɱthɔf be an wopɱne ka rɱru, an bot ka mɱsekrɱne mɱ təkə beɲ kɱɱ an gbasi ɔfu ƒalen malane ma kɱsɔɲ anḡam akəpet amari a komɱne ɲa, ka ayiki yi to wuni kəpet ɔ yi-e, kəpa runiɲanɱ, yi bom ɲan a thənanɱ. Ɔwa an beɲ təkə səkl ro di rɭwankom yi mayi mɱkolo mɱ anḡam akəpet.

Ɔwa rokɱ kati be tɱthɔf ɱte yi ka ɱɲnənkɱ ane, təsɔne kəpa, tɱ tə wopane rəkin yi tɱthɔf ta rɱru tək sakəthi yi kəwop amari a komɱne anḡam akəpet yi tɱwankom tɱɲ.

Ɔwa anpo beɲ tə kəyi kɱsɔthne amari ɱme yi rɭwankom ɱre, ɱɱ yi anɲkolo ɲa mɱsekrɱne ɱme.

Tɱsoma Akamathɔ ka Anḡam ɲa Rɭru kə Thɱsɱ

ɱkera ɱke kəpa :

Maṣhelɔ ma kɱsɔɲ amari a komɱne anḡam akəpet ɱme, mɱ yi ɔtəml wa wuni o wuni yi ka tɱthɔf ta rɱru be kɱɱ wuni o wuni, ɱgbɱr o gbɱr ka rɱru, ɔ yi təkə bot mɱsekrɱne ɱme rə mɱɱ ɱɱkɔ be, rə kəthəkəsɱ anḡam akəpet kɱɱ an səkl kɱyikis amari a komane anḡam akəpet yi tɱwankom tɱɲ ro di, kəɱɱ ka anɱ yi ka tɱthɔf ro kor yi ane yi ka tɱthɔf təbraɲ. Kɱɱ anḡam be ka rɱru an wop mɱsekrɱne ɱme. Ɔwa kɱɱ an sɔthne, yi kəwop mɱsekrɱne ɱme ketɱɱ ka anḡam ɲa tɱthɔf yi ka ɱɲnənkɱ ɱɲe yi kəɱɱ ka anḡam be mɱɱ kaman-e :

1. ɱɲsəkəl ɱtɔtɔkɔ

A kom anḡam akəpet be ɲa athenɱne yi rɭwankom. Ɔwa an ba məmari məthənlɱne. Ɔwa an ba məfith yi təchemp. Chiyan, an yi təkə gbasi anɱkos ɲan mɔ kəpa ɲa təkɱ.

2. ɱɲsəkəl bekl mɱɱɱ

Wuni o wuni ɔ ba mari ma rɭwankom, yi mɱmari a bot ka mɱsekrɱne ame, kama a te say kɔ tɱ ɱbɔnshɔ, mɱyi ma ɱɲder ɲɱɱ, kəpa uwan duni thalɱm wunibom, sɔthɱm ɱtənt mɱɱ ƒɱf, ɱɲdina mɱɱ tɱɱ, thalɱm kəpa ɱɲgbɱr ɱɱ yi, təkə ɱte mɔ wop ka ɱmɱɱ ɲɱɱ, ɱɲthɱɱ ɲɱɱ, thalɱm ɱɲbɔnshɔ ɔ wur, tə mɱne, ta ro a kom kɔ-o, yi mətəma ɔ-e. Rodi kati sɔ, a ye təkə ɱɔ kɔ agbɱy tə kəpa ɱɲgbɱr ɱɲe rɔ yi, amari ɔ təml, thalɱm mɱtəml ma ɱɲthɱf, thalɱm ɱɲgbɱɱ ɔwuni ɔ yi-e, thalɱm kəpa ɱɲthɱf ɱɲe po chiyl ka ɱɲyethɱ ɱati, thalɱm a tɱɱ ɱi mɱsheheke, anɱyi ro ratha ka ɱthɱf ɱɱm, thalɱm ɱɱ bayɱ ɱte ma ɱɔ ka ɱɲyethɱ ɱate.

3. ɱɲsəkəl bekl mɱsas

Wuni o wuni ɔ ba amari ta ɱɲesəm ɲɱɱ, rɭwankom rɱɱ yi kɱɱsɔs ɱɲesəm ɲɱɱ.

4. *Aḡsəkəl bekl mḡḡlə*

A ye sɔ takə wop wuni ratar, thalɔm kəyis kɔ məshekɛ. A ye sɔ takə wop wuni, kəthila atar də roŋ o roŋ. Kəthila aḡfəm ka ratar a yi takə gbɪŋe ki.

5. *Aḡsəkəl bekl tamath*

A ye takə thɪlər, kəsɔmpar, thalɔm kəgbalo wuni ka aḡfɔsɔ rəkɔm.

6. *Aḡsəkəl bekl tamthurukin*

Wuni o wuni ɔ ba ɒmari mɔŋ a yi takə sɔŋ kɔ kətanŋɒnɛ ka aḡthɔ-e.

7. *Aḡsəkəl bekl tamthəderəŋ*

Aḡfəm ɒkəpet a thənɒnɛ teri ro der ka aḡthɔ. ɔwa ɒŋ ba ɒmari ma kɒml aḡthɔ ɒŋ gbəpər ŋa. ɔwa ɒŋ ba ɒmari ma kɒml aḡthɔ ɒŋ bum ŋa kəwur ka ɒŋe mə ɔŋ ŋa aḡgbɪy; ta ɒŋe məshim mɒsekranɛ ɒme, thalɔ m takə ɔŋ aḡfəm ɒɔm ɒŋ ləsər mɒsekranɛ ɒme.

8. *Aḡsəkəl bekl tamthəresas*

Wuni o wuni ɔ ba ɒmari kɒml a thonkanɛ kɔ ta bepi wuni o wuni ɔ kəthi kɔ ɒmari mɔŋ ka rəwuni kəpet kətanŋɒnɛ ka ɒŋ thɔ.

9. *Aḡsəkəl bekl tamthəreŋanɛ*

A ye takə barkar wuni ka aḡfɔsɔ. A ye takə bot kɔ der ɔfenɒnɛ thalɔm kəfitha kɔ rəthɔf ɒtel ka mɒ te mɔ yema.

10. *Aḡsəkəl bekl tɔfɔt*

A yi takə sɔŋ wuni o wuni ɒferɛ ɒthənɒnɛ suɒ kɔ ɛləŋs ka ɒɪbare ŋa ɒŋthonkas gberkethe mə te ɔŋ ɒgbɪy ka kɒgbəŋgbən ɒmari mɔŋ yi ɒgbəthe ŋɔŋ, yi mɒləs thalɔm tɒləs a pa tɔ ɔŋ-e.

11. *Aḡsəkəl bekl tɔfɔt ŋin*

1. ɔwa wuni o wuni a po bot ka ɒɪbare ŋa ɒŋthonkas bɛ ta mɒləs a pa mɔ ɔŋ-e, a ye takə gbasi kəpa ɒte a ɒm kəpa tɔ yu-e tətəŋ, haŋ thas a po gbəŋgbɛŋ yi kəɒfthi ɒfthi. ɔwa a sɔŋ kɔ ɒŋferɛ ŋa kəthonka kɒml ɔ kəthineka ɒte a deŋ kɔ. ɔwa thas a bəp kəpa ɒte a l m tətəŋ yenka ma wop kɔ tən.

2. ɔwa a ye takəwop wuni ka aḡthɔ ka mɒləs ɒme pəyi ɔ bote ri mɒta mɔŋ, pə ka aḡthɔ ŋa aḡthɔf ŋɔŋ-o, thalɔm ɒthɔf ɒtel ka ɒɔkɔ a ɔŋ mɒləs mati-e. ɔwa a ye takə thɪlər wuni pə thas mɔ to a bot takəthɪlər wuni məshim aḡthɔ ka ɒŋɔkɔ ɔ shim aḡthɔ-ɔ.

12. *Aḡsəkəl bekl tɔfɔt mɒrəŋ*

A ye takə bot kəsəŋ ka ɒŋgbundu, ɒŋbɔnshɔ, mɒyira thalɔm ɒte mɔ gbal, ɔwa kəsambos ayiki tɔŋ yi ɒŋes ŋɔ ɒfinɔ. ɔwa wuni o wuni ba ɒmari ma kɒ ɔŋ aḡthɔ ɒŋ chimɒ kɔ ka ɒŋe mə bot kɔ kəsəŋ-e.

13. *Aḡsəkəl bekl tɔfɔt məsas*

1. Wuni o wuni ɔ ba rɒwankom ra kɒkɔnɛ ro ɔ yema yi kəbot mɒyira mɔŋ ro ɔ yema-e ra thɔf o thɔf.

2. ɔwa wuni o wani ɔ ba ɒmari ma kɒtey hali ro a kom kɔ-e takə kɔnɛ ro ɔ yema-e, thalɔm kəkɒlɒnɛ ro ɔ wur-e.

14. *Aḡsəkəl bekl tɔfɔt məŋɛ*

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌgbuke ɔ kɔ mʌnknɛ rʌ ʌthɔf ʌlɔm, kʌmʌ a te dif kɔ.

2. ɔwa a ye takə nɔy kɔ ʌmari ʌme ta salata ɛɔf ɛyay yay, thalɔm rə tatak tɔlɔm tɔ wɔŋ rʌpɔlitikis, thalɔm tatak te lasar mʌthank ma ʌŋyunaɣtɛd Neshɔn.

15. ʌŋsəkəl bəkl tɔfɔt tamath

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari takɛ yirʌ ka ʌŋthɔf ŋɔŋ.

2. ɔwa wuni ɔ bayɛ mari takə kʌthi ɔkos kɔŋ ʌmari ma kayi ukin ka ʌŋthɔf ŋɔŋ, thalɔm kəbɛnt kɔ kʌmʌ ɔ te shinkar kayi ukin ka ʌŋthɔf ɔ te yema.

16. ʌŋsəkəl bəkl tɔfɔt tamthrukin

1. ʌŋfəm aruni yi ʌŋfəm abom po tɛna-e, aŋ ba mʌri takə nʌntʌnɛ mɔ to aŋ yema-e; takə te kʌlɛnɛ tʌ ʌbɔnshɔ, ʌŋthɔf, thalɔm ʌŋdina kʌmʌ aŋ tɔpi tʌlek taŋ.

2. ɔwa a ye takə nɔt wuni kə kɔnɛ balʌ ka ɔwe ɔ te yema. ʌŋɛ mʌnʌntʌnɛ-e, aŋ yi takə bɛŋ ka mʌyema maŋ.

3. ɔwa mʌ pɔyi rʌlek ra mʌyira rʌ yi kʌboth ka ʌkəlɔŋ kəlɔŋ ka mʌyiranɛ-e, aŋə ka ʌkəlɔŋ bɛ yi ka ʌŋthɔfɛ, a yi takə bum ŋa də rɔŋ o rɔŋ maŋ yema yʌtha-e.

17. ʌŋsəkəl bəkl tɔfɔt tamthədɛrɔŋ

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari takə ba ʌkɛŋ kɔŋ kɔn son. ɔwa ɔ gbəli sɔ kʌl ba ʌkɛŋ yi afəm ʌlɔmŋ.

2. ɔwa wuni ɔ bayɛ mari takə kʌthi kɔ ki rʌ fɔsɔ rəkom.

18. ʌŋsəkəl bəkl tɔfɔt tamthresas

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma rʌwankom ra kʌtəmtəmɛ to ɔ yema, ɛnɛnɛ yɔŋ yi ʌŋdina ɔ yema wɔp-e. Wa ɔ ba ʌmari ma kʌshinkar ʌŋdina ɔ yema, yi mʌlɛnɛ mɔŋ. ɔwa ɔ ba rʌwankom ra kʌthəksʌ, kʌbʌtho, kʌtɔŋlɔŋ yi kʌthəksʌ mʌlɛnɛ mɔŋ pɔyi kɔŋ son-o, ka ʌkəlɔŋ kəlɔŋ yi afəm ʌlɔm-o, dɛr ɔgbɛrkethe-o, thalɔm ka ʌŋ gbundu ŋɔŋ.

19. ʌŋsəkəl bəkl tɔfɔt tamthɛŋanɛ

Wuni o wuni ɔ ba rʌwankom ra ʌtɛ ɔ tɔmʌ yi kʌfɔf ʌtɛ ɔ yema-e. ɔwa rʌwankom ʌrɛ ɔ ba ri takə bət ʌtɛ ɔ nanɛ kə tɔ bot kɔ kə sɔŋ yi kəthɛns, thalɔm kəsakəthi tɔra yi ɛtəmtəmɛ də rɔŋ o rɔŋ kə takɛlɛnɛ ro ɔ yi-e.

20. ʌŋsəkəl bəkl kəgba

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌwɔp məgbɛnɛ məthɔfɔl yi kəkulunɛ aŋɛ ɔ yema-e.

2. A ye takə fɔsar wuni kʌmʌ ɔ kəkulunɛ ka ʌtɛ ɔ te yema-e.

21. ʌŋsəkəl bəkl kəgba ŋin

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌgbasi ʌgbʌp ka ʌŋkwamɛnt ŋa ʌŋthɔf ŋɔŋ, kəɔŋ ka kɔŋŋ gɛŋ thalɔm ka ɔwe ɔ thithe.

2. ʌŋkwhamɛnt ʌŋ yi takəɔŋlɔŋ ʌtɛ ʌŋfɛm aŋ yema-e. ɔwa mʌyema ʌmɛ aŋ tɔɔrɛnɛ ŋʌ ka kʌtɛntɛ thith aŋɛ aŋ yema-e, ka ʌŋgbundu. ɔwa a ye takə pɛnshɛnɛ ʌmari ma wuni o wuni po bək təkɪ thith wuni-e, kama ɔ thith ɔwe ɔ yema ɔ tɔma ta ʌtɔŋ.

3. [Missing?]

22. ʌŋsəkəl bəkl kəgba mʌrɔŋ

Dwa ma paŋi wuni o wuni ꞑ yi kaɗɓe ka aṇfām akapet-e, ꞑ ba amari ma kamlraṇe kꝳ kamla pafisa kꝳ kaɗɓe ka emar ya aṇthoɗf, emar ya tathoɗf tateɓ, kaɗɓaṇe ka mo to ꝳ qbaɓi tama ukolo yi yiki kaɗɓe ka aṇkos ḡḡ.

23. *Λησάκελ βεκλ κэгβα εσας*

1. Dwa wuni o wuni ɔ ba ɲmari ma ɲwɔrɛk mɲpanth, ɲwankom ra ɲthith kɔ rɛmɲpanth yi ka ɔlɔmpi wati ɲɲɲ lte pɛnshɛ kɛsɔŋ wuni mɲpanth.

2. *ɔwa wuni o wuni ɔ yi takə ba ɲɲm ɲθəɲɲe bepi aŋ yɔ məpaθ məθəɲɲe kəte tɔ ɲgbay.*

3. A yi takə rām wuni o wuni ḏrām ḏfin mə gbəli təkə kə ayiki təkə kə rālek təkə yi kəmar matay mələm ɔ yi takə ɔ kə ḏkaləḏ kaləḏ ɔyi-e.

4. Wuni o wuni ɔ ba ɔmari təkə kulunɛ, thalɔm kətəpi ɔnənki mə chimɔ kɔ kɔmɔ ɔ sɔthɔ ɔlɔm ɔfinɔ ka mapanth mɔ worək-e.

24. *Ληsəkəl bekl kəqba manlə*

Wuni o wuni ɔ ba ɲari ma kɛfothane kawur kɛɔ mɛɲanθ to ɔ yema. ɔwa ɔ ba ɲari ma kɛsɔŋ kɔ ɲɔkɔ mɔ fothane ɲɔkɔ o ɲɔkɔ.

25. *Λησəkəl bekl kəqba tamath*

1. Wuni o wuni ɔ ba ɲmari ma kayi uyenki mader, yi ɲɲɔr ɲɲɔ. Ɔwa aɲ yi takə ba edi ebeki, eyet ewɔɲ, aɲseth ɲayi, tɔl ebeki, ɛmar ya ɲɲɲɔɲ. Ɔwa ɔ yi takə sɔthɔ ɲmar ka ɲɲɲɔ mɔ te yi rə mɔpanth-e, thalɔm utuy, bepi ɔ səkɛ ulorɲɛ, thalɔm kəsəkɛ ubora, ubɲki, ɔwa sɔthəɲɔm mɔ mɔ tə sɔ qbəlɛ worək ka aɲyethɛ ɲɲɔ.

2. *Այկոմրւ յի արբէթ ԲԵ զ յի տէճ ՏՈՂ ղա մամարի մաթոճոյ. արբէթ ԼՂԵ մա կոմ ԿԱ ԿԼ ԵԹ ԹԱ ՆԱՆԿԱՆԵ ՅԻՆԿԼ ԵԹ ԹԱ ՆԱՆԿԼՈՂԵՂ, զ յի տէճ ՏՈՂ ղա Եմար ԵԹԱՆԱՆԵ.*

26. *Aṇṣākəl bekl kəqba tamthurukin*

1. Uwath O wath ḥba ḥmari ma k ḥyḥk ḥKarḥn A yi tākə yḥ wath o wath ḥ pon kḥ kḥrḥḥ ka ḥtaranḥe tḥfeth. Kere kḥthəkəs tḥtol yi kḥkḥrḥḥ kḥboli rākḥm a yi tākə sḥḥ ki ka anḥḥḥ ḥḥe qḥbali thākəs yi kḥkḥrḥḥ kati.

2. Ɔwa kakaraŋ a yi takə yɔ ki kɔmɔ kə gbali mar ɔwuni kɔmɔ ɔ kɔ rodi, tə kabɔr nyiki tɔŋ yi ɔwankom ɔŋ. Ɔwa kəyi takə gbali kɔrɔ kɔ kasɔthrane emɛrɔ, kɔmuyane, kə kɔrɔ rayathki kə tɔŋ ka tɔ bona ta ɔrɔrɔ, anɔm ɔkapet, edina egbaske gbaske, ɔwa yi kə kɔrɔ mathɔfɔl mɔ to Anyunated Neshon an yema-e.

3. *Ankomra an ba lmari ma kathith ko ka karann kan yema anfeθh nan an karaη-e.*

27. *Λησάκαλ βεκά κὰρβα τὰμθὰδεράη*

1. Զաա wuni o wuni շաա ամարի մա կաղղ մալկուր մա անթամ դոդղ ամե շ յեմա-ե, յի կա ակաղղ կաղղ շ յի-ե. շ յի տեա յանթենե մաղղ ամե, շաա շ յի տեա մար կաղղ մա կո ռո ճի կա մոչղղ.

2. *Wuni o wuni ɔ ba ɛmari ma kɛbum mɛyi, mɛyɛt ɛmɛ ɔ bɛmpa yi ɛtafl ɛtɛ kɔnɔɔ ɔ gbal-e.*

28. *Aṣəkəl bekl kəqba tamthresas*

*Zwa wuni o wuni c ba lamari ma katlehane nhe c yema payi ka anghof nhe rakor-o, thacm ra tathof tatel ro mō gbali sotho
 nhefe nā ka sotho matlō ame be a qbal ka masekane ame ka rawankom ehe kayankan.*

29. *Λησάκəl beκλ kəqba tamthreṇanəle*

1. *Ɔwa wuni o wuni ɔ ba aɲgbethe ɲa təkə mar akəlɛɲ kəlɛɲ ɔ sɔthɔ rɔwankom be ɔ po tenɔ yi kəwur ɲaɲiɛɲ.*

30. *Λησάκῃ βεκλ κᾶγβα τῶτ*

Ɔwa lte yi ka mɔsekrane lme be, a ye takɔ gbasi ti takɔ sɔmpar aɲthɔf, wuni o wuni, thalɔm ananki ŋa aɲfam, thalɔm takɔ kasara amari yi rɔwankom yi ka mɔsekrane lme.